

ՀՀ ՄԱՐԶԵՐԻ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ
ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
BRIEF SOCIAL AND ECONOMIC CHARACTERISTIC
OF RA MARZES AND YEREVAN CITY

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԶԵՐԸ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԸ
MARZES AND YEREVAN CITY OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Մինչ «ՀՀ վարչատարածքային բաժանման մասին» ՀՀ օրենքի ընդունումը (1995թ. դեկտեմբերի 11), Հայաստանի վարչական տարածքը բաշխված էր 37 շրջանների և 4 հանրապետական նշանակության քաղաքների (Երևան, Լենինական, Կիրովական և Դիլիջան):

Ներկայումս հանրապետության տարածքը բաժանված է 10 մարզերի և Երևանի քաղաքային համայնքի:

Before the enactment of the RA Law “On Administrative and Territorial Division of RA” (December 11, 1995), the administrative territory of Armenia was divided into 37 regions and 4 cities (Yerevan, Leninakan, Kirovakan and Dilijan).

The Republic has been divided into 10 marzes and Yerevan city.

ՄԱՐԶԵՐ	10	MARZES
ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ	915	COMMUNITIES
<i>այդ թվում՝</i>		<i>including:</i>
քաղաքային	49	urban
գյուղական	866	rural
վարչական շրջաններ	12	administrative district
քաղաք (ներառյալ՝ Երևան քաղաքը)	49	urban (including Yerevan city)
գյուղական բնակավայր	950	rural settlements
<i>որոնցից՝ ներառված էին քաղաքային համայնքների կազմում</i>	9	<i>of which: belong in city communities</i>
<i>գյուղերը՝ գյուղական համայնքների կազմում</i>	941	<i>while the remaining villages comprise constituents of rural communities</i>

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔ

YEREVAN CITY

Տարածքը Territory	227 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում քաղաքի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the city in RA, %	0.8
Վարչական շրջաններ Administrative districts	12
Բնակչության թվաքանակը ¹ 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population ¹ (as of January 1, 2011)	1121.9 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում քաղաքի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ., % Share of city population in total number of RA population for 2010, %	34.4
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	4255 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	1509 հա/ ha
ք. Երևանի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում, 2010թ., % The share of Yerevan city for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	43.0
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	0.8
շինարարության Construction	60.0
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	84.1
ծառայությունների Services	86.2

¹ Այսուհետ՝ մշտական բնակչությունը:
Hereinafter number of de jure population.

ՀՀ ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Աշտարակ)

RA MARZ OF ARAGATSOTN
(center is Ashtarak town)

Տարածքը Territory	2753 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	9.3
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	111
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	117
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	142.4 հազ. մարդ./ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	33.2 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	109.2 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	4.4
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	217921 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	54157 հա/ ha
Մարզի տնտեսության հիմնական ճյուղերի տեսակարար կշիռները ՀՀ համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում 2010թ., % The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	1.8
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	9.6
շինարարության Construction	5.6
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	0.7
ծառայությունների Services	0.8

ՀՀ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Արտաշատ)

RA MARZ OF ARARAT
(center is Artashat town)

Տարածքը Territory	2096 քառ. կմ / km²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	7.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	4
Գյուղական համայնքներ Rural communities	93
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	94
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	280.4 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	82.7 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	197.7 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	8.6
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	156706 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	26953 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. ,% The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	8.8
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	17.0
շինարարության Construction	3.8
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.6
ծառայությունների Services	1.5

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Արմավիր)

RA MARZ OF ARMAVIR
(center is Armavir town)

Տարածքը Territory	1242 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	4.2
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	94
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	95
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	285.8 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	102.0 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	183.8 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	8.8
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	79049 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	39399 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. , % The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	4.5
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	16.5
շինարարության Construction	2.5
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	2.6
ծառայությունների Services	1.7

ՀՀ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Գավառ)

RA MARZ OF GEGHARKUNIK
(center is Gavar town)

Տարածքը ¹ Territory ¹	5348 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	18.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	5
Գյուղական համայնքներ Rural communities	87
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	93
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	242.4 հազ.մարդ / ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	79.9 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	162.5 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	7.4
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	348700 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	95148 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. ,% The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	1.4
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	19.7
շինարարության Construction	2.4
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.1
ծառայությունների Services	0.9

¹ Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including the Lake Sevan

ՀՀ ԼՈՌԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Վանաձոր)

RA MARZ OF LORI
(center is Vanadzor town)

Տարածքը Territory	3789 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	12.7
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	8
Գյուղական համայնքներ Rural communities	105
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	122
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	282.1 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	165.4 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	116.7 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	8.6
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	251198 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	42120 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. , % The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	7.3
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	6.6
շինարարության Construction	3.5
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	2.0
ծառայությունների Services	1.8

ՀՀ ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Հրազդան)

RA MARZ OF KOTAYK
(center is Hrazdan town)

Տարածքը Territory	2089 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	7.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	60
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	62
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	282.1 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ /including:	
քաղաքային urban	158.3 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	123.8 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	8.6
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	161667 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	38057 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. ,% The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	10.3
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	6.3
շինարարության Construction	6.3
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	2.9
ծառայությունների Services	2.7

ՀՀ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Գյումրի)

RA MARZ OF SHIRAK
(center is Gyumri town)

Տարածքը Territory	2681 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	9.0
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	116
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	128
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	282.0 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	169.6 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	112.4 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	8.6
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	229636 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	79822 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. ,% The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	3.1
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	11.2
շինարարության Construction	5.0
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	2.6
ծառայությունների Services	2.1

ՀՀ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Կապան)

RA MARZ OF SYUNIK
(center is Kapan town)

Տարածքը Territory	4506 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	15.1
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	7
Գյուղական համայնքներ Rural communities	102
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	127
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	152.9 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	103.5 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	49.4 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ., % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	4.7
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	333598 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	43790 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. ,% The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	18.3
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	5.7
շինարարության Construction	7.2
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	0.9
ծառայությունների Services	1.1

ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Եղեգնաձոր)
RA MARZ OF VAYOTS DZOR
(center is Yeghegnadzor town)

Տարածքը Territory	2308 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	7.8
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	3
Գյուղական համայնքներ Rural communities	41
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	52
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	56.0 հազ. մարդ / ths. people
այդ թվում՝ /including:	
քաղաքային urban	19.3 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	36.7 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	1.7
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	209260 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	16217 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. , % The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	0.8
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	2.2
շինարարության Construction	0.9
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	0.4
ծառայությունների Services	0.4

ՀՀ ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ
(կենտրոնը՝ ք. Իջևան)

RA MARZ OF TAVUSH
(Center is Ijevan town)

Տարածքը Territory	2704 քառ. կմ / km ²
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը , % Share of the territory of the marz in RA, %	9.1
Քաղաքային համայնքներ Urban communities	5
Գյուղական համայնքներ Rural communities	57
Գյուղական բնակավայրեր Village settlements	60
Բնակչության թվաքանակը 2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Total population (as of January 1, 2011)	134.6 հազ. մարդ/ ths. people
այդ թվում՝ / including:	
քաղաքային urban	52.7 հազ. մարդ/ ths. people
գյուղական rural	81.9 հազ. մարդ/ ths. people
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2010թ. , % Share of marz population in total number of RA population for 2010, %	4.2
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	112115 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including arable land	25415 հա/ ha
Մարզի տեսակարար կշիռը ՀՀ տնտեսությունում 2010թ. , % The share of marz for 2010 in RA economy, %	
արդյունաբերական արտադրանքի Industrial production	0.7
գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի Gross agricultural produce	4.4
շինարարության Construction	2.8
մանրածախ առևտրի շրջանառության Retail trade turnover	1.1
ծառայությունների Services	0.8